

Alois Jirásek
Rabbi Löw a smrt

Rabbi Löw a smrt

Jehuda Löw ben Bezalel, „veliký rabbi“, byl slavný mezi svými. Než i křesťané si ho vážili, jejich učenci, vznešení pánové, i sám král.

Nikdo se mu nevyrovnal ve znalosti talmudu a kabbaly a ve hvězdách četl tak, že i Tycho de Brahe, králův hvězdář, jej ctil. Z jeho rukou vyšel hliněný „Golem“, jež oživil, když do úst mu vložil tajemný „šem“.

Rabbi zmáhal tajemství přírody jiným ukrytá, i na samu smrt se odvážil.

Stala se proměna na slunci a mor přišel mezi Pražany.

Zle bylo po pražských městech a v židovském nejhůře. Hrůza v každém stavení, nejhrozněji však v Beth-Chajmu, kamž od úsvitu do noci přinášeli morem poražené.

Tam do „zahrady mrtvých“ ubíral se v ten čas jednoho dne rabbi Löw, provázen svými žáky. Chtěl vejítí zadní brankou a již vytáhl klíč z tobočky u pasu. Než šedá branka pod starými stromy sama se otevřela. Mátožná postava bledé a chmurné tváře v šerém závoji stála v ní, držíc v hubené pravici popsany pruh papíru.

To smrt tam čekala

Všichni se jí lekli, jen rabbi Löw zmužile k ní přikročila mžikem vyškubl jí listinu z ruky.

„Tentokráte jsi mně ušel,“ zahuhlala smrt, „chraň se však setkání!“

A zmizela.

Jen ten list po ní zbyl. Na listě jména těch, kteří měli s ní odejít, rabbi Löw a všichni jeho žáci.

Tak ji přemohl poprvé.

Pak s ní stále zápasil, neboť smrt ustavičně o něj ukládala. Divokým koněm na něj na ulici udeřila, než rabbi včas uhnul. Po břehu Vltavy se procházel a běh se utrhl mu zrovna pod nohou.

Ale rabbi se krokem zachránil. Smrt se ukryla na dně poháru; rabbi ji postřehl, nedopil a ušel jí.

V rozruženém zástupu křesťanů se na něj hnala; jeho moc však byla silnější. Bláto a kamení, jež po něm z davu jen pršely, v kvítí se proměnilo; růže a fiaky padaly na jeho hlavu a k jeho nohám.

Za tmavé, bouřlivé noci vkradla se smrt do jeho ložnice a v černé tmě se plížila k jeho loži, neslyšena, jako stín. Rabbi Löw však ji přece uslyšel; rychle vstal, rozžehl kahan a jal se čísti v talmudu. A smrt neměla k němu moci.

Léta ubíhala v tom zápasení.

Rabbimu zbělely vlasy i brady; již nastalo osmdesátý rok jeho věku.

I sešla se všechna jeho rodina, synové a dcery, snachy a zeťové, vnuci a pravnucci a přinesli mu dary. Věrná jeho staříčká žena podala mu kytku s překrásnou růží.

Rabbi Löw se radoval z dětí svých, jejich potomstva i z jejich darů; ale když bělovlasá žena jeho podávala mu tu krásnou růži, pohnulo se mu srdce.

Svěží růže mu připomenula první čas, když byl mlád i jeho žena, když jim jejich láska počala kvésti.

V tom pohnutí zapomněl na svou dávnou nepřítelkyni. Vzal růži a přivoněl k ní plným douškem. Vůně květu i mládí jej ovanula tak silně a líbezně, že přivřel oči a povzdechl blažeností. Přivřel oči a už jich neotevřel.

Mrtev klesl do náručí své bělovlasé ženy a svých dětí.

Smrt v růži ukrytá jej přemohla.

Smrt v růži ukrytá
jej
přemohla.

V edici dosud vyšlo:

Vydání 1: Mudroové

Vydání 2: V temnu

Vydání 3: Rabbi Löw a smrt

Vyjde:

Vydání 4: Majdalena Dobromila Rettigová

Vydání 5: Svědomí

Vydání 6: Nápis

Vydání 7: Několik vzpomínek

Vydání 8: Rozmarinka

Vydání 9: Z rodinné kroniky

Vydání 10: Z dějin dvou slov

3 NEZNÁMÉ DROBNOSTI ALOISE JIRÁSKA DO KAPSY

Rabbi Löw a smrt

Nepříliš známá pověst byla poprvé otištěna v „Kalendáři česko-židovském“ na rok 1913-14.

Drobná pověst se svým mistrovstvím a nádhernou, hluboce lidskou pointou bezesporu vyrovná klasickým „Starým pověstem českým“, vrcholnému a dosud nepřekonanému dílu české literatury tohoto typu, a bezesporu si zaslouží čtenářskou pozornost

Není bez zajímavosti, že otištěná ilustrace Mikoláše Alše, Jiráskova celoživotního přítele, která korunuje konec pověsti, patří k jeho úplně poslední – krátce po jejím vytvoření Mikoláš Aleš zemřel.

Vydává www.aloisjirasek.cz

Vydáno v roce 2023. Na titulní straně Alois Jirásek.

Publikace chráněna copyrightem. Zdarma.